

DOI 10.31651/2524-2660-2020-1-180-185
ORCID 0000-0002-4602-7052

ЧЕКАЛОВА Оксана Едуардівна,

асистентка кафедри декоративно-прикладного мистецтва та дизайну,
Криворізький державний педагогічний університет
e-mail: evtushenko.oksan@gmail.com

УДК 378.018.8.011.3-051:7-028.22]:7.012-47.22(045)

ЗМІСТОВО-СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

У статті проаналізовано сутність і зміст дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва в умовах вищого педагогічного навчального закладу. Виокремлено структурні компоненти дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва: мотиваційний; когнітивно-технологічний; особистісний та рефлексивний. Схарактеризовано зміст структурних компонентів дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

Ключові слова: дизайнерська культура; образотворче мистецтво; майбутні учителі образотворчого мистецтва; професіоналізм; структура дизайнерської культури.

Постановка проблеми. Феномен дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва не тільки привертає все більшу увагу дослідників з різних галузей науки, а й стає найважливішою складовою сучасного освітнього процесу.

Дизайнерська культура сприяє формуванню позитивного ставлення майбутніх учителів образотворчого мистецтва до навколишньої дійсності, що ґрунтується на основі перетворення і покращення життєвого середовища. Вона визначає рівень розвитку перетворювальної діяльності людини, що дозволяє їй ефективно брати участь у сучасних технологічних процесах на основі гармонійної взаємодії з природою, суспільством і навколишнім середовищем. Відповідно, дизайнерська діяльність відіграє вагомий роль у соціальній практиці та у сфері культури, стає найважливішою характеристикою свідомості сучасної людини, основним змістом організації її матеріального середовища.

Зважаючи на те, що в сучасній психолого-педагогічній літературі немає єдності щодо визначення структурних компонентів дизайнерської культури майбутнього вчителя образотворчого мистецтва та їх змістового наповнення, виникає необхідність здійснити аналіз структури дизайнерської культури майбутнього вчителя образотворчого мистецтва в умовах вищого педагогічного навчального закладу.

Мета статті – теоретично обґрунтувати зміст та структуру дизайнерської культури як важливої характеристики професіоналізму майбутнього вчителя образотворчого мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Дизайнерська культура майбутнього вчителя образотворчого мистецтва є складним особистісним утворенням, яке містить сукупність структурних взаємопов'язаних елементів. Задля успішного формування дизайнерської культури необхідним є виокремлення компонентів структури дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва та з'ясування їх змістового наповнення.

Задля визначення компонентів структури дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва розглянемо погляди науковців щодо структури досліджуваного феномена. Більшість науковців (В. Гриньова [1, с. 214], Таама Аль Атабі Аяд Хаяві [2, с. 147]) у структурі професійної та педагогічної культури вчителя, виокремлюють такі складові елементи: *мотиваційний, когнітивний, діяльнісний компоненти*.

Аналіз структури змісту професійної культури дизайнера (І. Продан [3, с. 41], Л. Саприкіна [4, с. 115]), етнохудожньої культури дизайнера (О. Парфьонова [5, с. 45]) та проектної культури фахівця (Т. Мачача [6, с. 51]) дозволяє виокремити, поряд із зазначеними вище (мотиваційним, когнітивним та діяльнісним), такі компоне-

нти як: *технологічний, особистісний та рефлексивний*.

Задля розкриття структури змісту дизайнерської культури охарактеризуємо специфіку змісту кожного компонента.

Вчені відмічають значну роль мотиваційного компонента. Мотиваційний компонент дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва забезпечує спонукання до оволодіння професійною діяльністю, спрямованість на формування дизайнерської культури у процесі фахової підготовки та встановлення змісту й значущості професійної діяльності, усвідомлення мети оволодіння дизайнерською культурою як важливої характеристики професіоналізму.

На думку Т. Крамаренко, функція мотивів полягає у тому, що вони «оцінюють» життєве значення для суб'єктів обставин та їх дій, надають їм особистісного сенсу. До мотивації належить все, що спонукає реально діючу активність, узагальнені й більш конкретні життєві цілі, заради яких людина діє [7, с. 48–60].

Фактором, що оптимізує дієвість мотиву, є усвідомлення суб'єктом результатів своєї діяльності. Усвідомлення особистістю результатів дизайнерської діяльності тісно пов'язане з переорієнтацією особистісних цінностей. Відповідно, інтереси та потреби людини пов'язані із ціннісними орієнтаціями.

Відтак, цінності (індивідуальні та духовні) впливають на продуктивність проектно-технологічної діяльності та визначають ставлення до об'єкта зазначеної діяльності.

Дослідники пов'язують ставлення з почуттями, які виникають у процесі сприйняття дійсності і відбивають ставлення особистості до цієї дійсності [8, с. 602]. Отже, виокремимо ціннісне ставлення до дизайнерської діяльності у змісті мотиваційного компонента.

Проте, варто зауважити, що ставлення особистості до оточуючої її дійсності виявляється також завдяки художній потребі. Так, О. Парфьонова [5, с. 69] стверджує, що ставлення особистості до оточуючої дійсності, її почуття не завжди співпадають зі змістом її знань про існуючу реальність, наявними вміннями й навичками, а виявляється через художню потребу.

Отже, у змісті дизайнерської культури потреби й здібності взаємозалежні та взаємодоповнюють одна одну, і розвиток одних є наслідком розвитку інших.

На основі вищенаведеного аналізу, схарактеризуємо мотиваційний компонент дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва, який містить інтереси (інтерес до художньої та дизай-

нерської діяльності), потреби (потреба у художній та проектно-конструкторській творчості, що виявляється у художніх поглядах, ідеалах, смаках), ціннісне ставлення до дизайнерської культури та ціннісні орієнтації (моральні, ідеологічні, естетичні підстави для оцінювання та здійснення художньо-творчої діяльності).

Не менш значущим у структурі професійної культури є технологічний компонент.

І. Продан [3, с. 38] зазначає, що виокремлення технологічного компоненту у структурі професійної культури спрямовано на усвідомлення студентом-дизайнером необхідності розвитку всього спектру власних художньо-технологічних можливостей, як запоруки успішної власної професійної діяльності; дозволяє аналізувати та систематизувати наявний досвід та принципи його використання на практиці; комплексно вирішувати проектно-конструкторські завдання; оптимально використовувати найбільш раціональні засоби і методи проектування та виготовлення одягу.

Технологічний компонент професійної культури студента-дизайнера, на її дуку, характеризує якість засвоєваних знань, можливість їх використання на практиці у процесі розв'язання професійних завдань [3, с. 44].

Т. Мачача [6, 137] в змісті технологічного компонента професійної культури дизайнера виділяє проектно-технологічні знання – це результат процесу пізнання сутності, структури, способів, засобів і результатів творчої перетворювальної діяльності, що адекватно відображаються у свідомості учнів у вигляді понять, суджень, уявлень, умовиводів і теорій.

Теоретичні знання – знання історії розвитку і становлення дизайну; технологічні поняття та види дизайнерської діяльності; закономірності й засоби композиції та кольорознавства; чинних стандартів і технічних умов на створення продукції.

Технологічні знання – принципи і закономірності формоутворення предметного середовища; вимоги, які необхідно врахувати в процесі проектування художніх об'єктів (функціональні, техніко-конструктивні, естетичні); етапи і методи проектування; принципи художнього оформлення виробів і конструкцій; основні графічні комп'ютерні програми.

Культурологічні знання – факти, основні закони науки, що розкривають зв'язки та відношення між різними об'єктами, явищами дійсності та культури; система знань про художню культуру, мистецтво, основні структурні одиниці дизайнерської культури; знання особливостей формування дизайнерської культури.

Ми поділяємо погляди науковців на значимість проектно-технологічних знань у змісті професійної культури дизайнера. Однак, знання важливе не саме по собі, а як ресурс продуктивності проектно-технологічної діяльності, а також як матеріал, на основі якого формується проектна культура. При цьому необхідне самостійне оперування знаннями й уміннями, які розширюють та збагачують суб'єктний досвід особистості, здатність самостійно здобувати та застосовувати потрібні знання, мобільно оперувати своїми вміннями та здібностями для виготовлення корисного продукту творчої діяльності особливо цінні в сучасному мінливому світі.

Єдністю системи проектно-технологічних знань й процес оволодіння ними мають бути в основі технологічного компонента професійної культури дизайнера. Тому важливо виокремлювати не тільки теоретичні, технологічні та культурологічні знання у змісті технологічного компонента дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва, але технологічний компонент їх набуття.

О. Парфьонова виокремлює у змісті когнітивно-дієвого компонента етнохудожньої культури дизайнера такі групи вмінь: конструктивно-проектні, комунікативно-організаторські тощо [5, с. 60].

Аналіз різних думок науковців на зміст технологічного компонента професійної культури дизайнера дозволяє говорити про те, що він характеризує технологію оволодіння процесом конструктивно-проектної діяльності, ефективність якої обумовлюється сформованістю у майбутніх учителів образотворчого мистецтва практичних умінь, пов'язаних з проектуванням об'єктів (виконувати ескізи, розгортки, макети); використанням комп'ютерних графічних програм для вирішення проектно-художніх завдань; виконанням макетів та готових виробів у матеріалі; умінь оцінювати дизайн-проект та робити його презентацію; здійснювати функціональний, композиційний та ергономічний аналіз художніх об'єктів і предметного середовища.

Важливим у змісті дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва є особистісний компонент.

На нашу думку, особливої уваги заслуговує особистісно-творчий компонент, який, на думку І. Продан, відіграє одну з найважливіших ролей у процесі формування професійної культури майбутніх дизайнерів. Згідно з сучасним уявленням, дизайн – це творча діяльність, яка об'єднує в процесі проектування різноманітні царини людської практики, інтегрує досягнення різних наук. Дизайнер, розвиваючи свій творчий

потенціал, має уявлення про сучасний рівень науки, спроможний передбачати у своїх проєктах розвиток як технологічних можливостей виробництва, так і потребу суспільства [3, с. 39].

До професійно важливих якостей П. Гуревич відносить: якості, необхідні для педагогічного спілкування (доброзичливість, щирість, гнучкість, відкритість тощо), здатність до емпатії (співпереживання), створення необхідного емоційного настрою, здатність адекватно оцінювати особистісні якості й емоційний стан учнів, уміння правильно інтерпретувати висловлювання і невербальні дії учнів тощо [9, с. 145].

Ми поділяємо думку науковців щодо необхідності особистісного компонента в структурі дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Його актуальність зростає у зв'язку з сучасною стратегією вищої школи на студентоцентризм. Суть цієї стратегії – в спрямованості освітнього процесу університету на особистість студента, розвиток його можливостей, здібностей, професійних якостей, які дозволяють перетворювати світ за законами краси.

Творчість майбутнього вчителя образотворчого мистецтва, його інноваційний підхід до проєктно-художньої діяльності потребує прояву рефлексії. Тому увага науковців приділяється розкриттю сутності рефлексивного компонента дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

У змісті аналітико-рефлексивного компонента культури професійного діалогу визначено сформованість рефлексивної позиції студентів: рівень сформованості рефлексивних умінь та ступінь їх вияву у різновидах навчальної, професійно спрямованої діяльності; уміння аналізувати власну діяльність; спроможність до самоаналізу професійної діяльності; критичність та об'єктивність у самооцінках; здатність до прогнозування.

Самоаналіз та самооцінювання, засновані на рефлексії, забезпечують контроль і здатність до самопізнання, вміння аналізувати власні дії, вчинки, мотиви, корекцію і самовиховання. Саме завдяки механізмам саморегуляції та саморефлексії спеціаліст, що саморозвивається, активно культивує в собі свою індивідуальність, творчий потенціал та професійну майстерність [10, с. 101].

Відтак, рефлексивне ставлення особистості до власної професійної діяльності є однією з найважливіших умов усвідомлен-

ня власної діяльності, її аналізу та удосконалення.

Ю. Пінчук наводить показники рефлексії професійної діяльності: аналіз ефективності застосованих методів, прийомів і засобів професійної діяльності; аналіз причин успіхів і невдач, помилок і труднощів у ході реалізації поставлених завдань; зіставлення власного досвіду із досягненнями інших; нестандартне бачення предмета навчання; самостійне набуття знань; потреба у самоаналізі [11, с. 136].

Важливим рефлексивного компонента є самооцінювання особистості, розуміння своїх здібностей, можливостей, особистісних якостей.

На основі аналізу та узагальнення базових понять дослідження та поглядів науковців на структуру професійної культури дизайнера визначено структурні компоненти дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва, а саме: *мотиваційний; когнітивно-технологічний; особистісний та рефлексивний*.

Мотиваційний компонент дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва містить:

- 1) *інтереси* (інтерес до художньої та дизайнерської діяльності);
- 2) *потреби* (потреба у художній та проєктно-конструкторській творчості, що виявляється у художніх поглядах, ідеалах, смаках);
- 3) *ціннісне ставлення* до дизайнерської культури;
- 4) *ціннісні орієнтації* (моральні, ідеологічні, естетичні підстави для оцінювання та здійснення художньо-творчої діяльності).

Когнітивно-технологічний компонент містить: 1) *знання: теоретичні* (знання історії розвитку і становлення дизайну; технологічні поняття та види дизайнерської діяльності; закономірності й засоби композиції та кольорознавства; чинних стандартів і технічних умов на створення продукції); *технологічні* (принципи і закономірності формоутворення предметного середовища); вимоги, які необхідно враховувати в процесі проєктування художніх об'єктів (функціональні, техніко-конструктивні, естетичні); етапи і методи проєктування; принципи художнього оформлення виробів і конструкцій; основні графічні комп'ютерні програми); *культурологічні* (факти, основні закони науки, що розкривають зв'язки та відношення між різними об'єктами, явищами дійсності та культури; система знань про художню культуру, мистецтво, основні структурні одиниці дизайнерської культури; знання особливостей формування ди-

зайнерської культури); 2) *вміння: конструктивні* (вміння застосовувати методи сучасного дизайну (методи трансформації, деконструкції, модульного проектування, комбінаторні прийоми тощо) у процесі створення дизайн-об'єктів; використовувати графічні та пластичні засоби для вирішення творчих завдань, пов'язаних з проектуванням об'єктів (виконувати ескізи, розгортки, макети); використовувати комп'ютерні графічні програми для вирішення проектно-художніх завдань; виконання макетів та готових виробів у матеріалі); *організаційні* (вміння оцінювати дизайн-проект та робити його презентацію; здійснювати функціональний, композиційний та ергономічний аналіз художніх об'єктів і предметного середовища).

Особистісний компонент містить індивідуальні та професійні якості особистості.

Індивідуальні якості визначають позицію і спрямованість майбутніх учителів образотворчого мистецтва: працездатність – здатність самостійно набувати нових знань, умінь, здатність до творчого застосування їх на практиці; цілеспрямованість – здатність особистості до цілеспрямованої роботи, розрахованої на запланований конкретний результат; надійність – здатність брати на себе відповідальність за наслідки своєї діяльності; дисциплінованість – передбачає здатність самоналаштування на певний вид діяльності; гнучкість – здатність особистості адаптуватися до певних змін.

Професійні якості – якості особистості, що засновані на діяльності дизайнера: дизайнерське мислення – створення просторових образів і оперування ними в процесі розв'язання практичних і теоретичних завдань; уява – здатність наочного (уявного) моделювання бажаних результатів творчого акту (зазначимо, що особлива форма уяви – фантазія є ціннісною властивістю дизайнера, що дозволяє здійснювати вільний пошук варіантів проектних рішень); креативність – творча, новаторська діяльність, що характеризується здатністю до продукування принципово нових ідей; здатність до художньої творчості – втілення художньої ідеї у чуттєво сприймані художні образи, тобто об'єктивізації у матеріалі образів, що склалися в уяві.

Відтак, особистісний компонент дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва містить: 1) *індивідуальні якості особистості* (працездатність, цілеспрямованість, надійність, дисциплінованість, гнучкість); 2) *професійні якості осо-*

бистості (дизайнерське мислення, уява, креативність, здатність до художньої творчості).

Рефлексивний компонент дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва визначаємо як сукупність: 1) *самооцінки* (усвідомлення власних здібностей, можливостей, якостей); 2) *рефлексії* (вміння свідомо контролювати результати дизайнерської діяльності та рівень власного розвитку, використовуючи знання дизайн-проекування; корекцію власних дій і поведінки).

Важливо зазначити, що всі компоненти дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва є рівнозначними та взаємодоповнюють один одного.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Обґрунтовано, що дизайнерську культуру характеризують *критерії та показники її сформованості: мотиваційно-ціннісний критерій* дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва визначається за такими показниками: інтереси, потреби, ціннісне ставлення та ціннісні орієнтації; *операційно-діяльнісний* – теоретичні, технологічні, культурологічні знання та конструктивні й організаційні вміння; *особистісно-творчий* – індивідуальні якості, професійні якості особистості; *рефлексивно-оцінний* критерій визначається за такими показниками як самооцінка та рефлексія.

Задля здійснення об'єктивного оцінювання стану сформованості дизайнерської культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва виокремлено такі *рівні сформованості дизайнерської культури*: високий, середній та низький.

Список бібліографічних посилань

1. Гриньова В.М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя (теоретичний та методичний аспект): монографія. Харків: Основа, 1998. 300 с.
2. Таама Аль Атаби Аяд Хаяви. Формирование профессионально-художественной культуры будущих учителей изобразительного искусства: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Одесса: ГУ «Южноукраинский національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського», 2012. 271 с.
3. Продан І.В. Формування професійної культури майбутніх дизайнерів одягу в процесі самостійної роботи у вищих навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Луганськ, 2013. 292 с.
4. Саприкіна Л.В. Актуальні проблеми професійної підготовки майбутніх дизайнерів у вищих навчальних закладах. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. Кременчук, 2018. Вип. 2. С. 108–113.
5. Парфенова О.В. Формування етнохудожньої культури майбутніх дизайнерів у позааудиторній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. Луганськ: ДЗ «Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка», 2014. 213 с.

6. Мачача Т.С. Формування проектно-технологічної культури учнів основної школи у процесі трудового навчання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ: Ін-т педагогіки НАПН України, 2011. 232 с.
7. Крамаренко Т.В. Формування культури професійного діалогу майбутніх фахівців з товарознавства та комерційної діяльності засобами інформаційно-комунікаційних технологій: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Дніпропетровськ, 2013. 301 с.
8. Большой психологический словарь [сост. и общ. ред.: Б.Г. Мещеряков, В.П. Зинченко] СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. 672 с.
9. Гуревич П.С. Философия культуры: учеб. для высшей школы. М.: NOTABENE, 2001. 349 с.
10. Елькін М.В. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя географії засобами проектної діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Бердянськ: Бердянський держ. педагогічний ун-т, 2005. 260 с.
11. Пінчук Ю.В. Система профессиональной компетентности учителя-логопеда: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.03. Київ, 2005. 201 с.

References

1. Grinyova, V.M. (1998). Formation of pedagogical culture of the future teacher (theoretical and methodical aspect): monograph. Kharkiv: Osнова.
2. Таама Al Atabi Ayad Hayawi. (2012). Formation of professional and artistic culture of future teachers of fine arts (PhD Dissertation). Odessa: SU "South Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushinsky".
3. Prodan, I.V. (2013). Formation of professional culture of future clothing designers in the process of independent work in higher educational establishments (PhD Dissertation). Lugansk: Lugansk National Taras Shevchenko University.
4. Saprikina, L.V. (2018). Actual problems of professional training of future designers in higher educational establishments. *Bulletin of the Kremenchuk National University named after Mikhail Ostrogradsky*. Kremenchuk. 2.
5. Parfenova, O.V. (2014). Formation of ethno-artistic culture of future designers in extra-curricular activity (PhD Dissertation). Lugansk: Lugansk National Taras Shevchenko University.
6. Machacha, T.S. (2011). Formation of project-technological culture of elementary school students in the process of labor education (PhD Dissertation). Kyiv: Institute of Pedagogy of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine.
7. Kramarenko, T.V. (2013). Forming a culture of professional dialogue of future specialists in commodities and commercial activity by means of information and communication technologies (PhD Dissertation). Dnepropetrovsk: Alfred Nobel Dnipropetrovsk University.
8. Large psychological dictionary (2007). In B.G. Meshcheryakov, V.P. Zinchenko (Comp. and general. Ed.). St. Petersburg: Prime EUROSIGN.
9. Gurevich, P.S. (2001). *Philosophy of Culture: Textbook for high school*. Moscow: NOTABENE,
10. Elkin, M.V. (2005). Formation of professional competence of the future teacher of geography by means of project activity (PhD Dissertation). Berdyansk: Berdyansk State Pedagogical University.
11. Pinchuk, Y.V. (2005). The system of professional competence of speech therapist teacher (PhD Dissertation). Kyiv.

CHEKALOVA Oksana Eduardivna

Lecturer of Arts and Design Department,
Kryvyi Rih State Pedagogical University

CRITERIA AND INDICATIVE ASPECT OF THE FORMATION OF DESIGN CULTURE OF FUTURE TEACHERS OF THE ART

Summary. *Introduction. Design activity plays a significant role in social practice and in the sphere of culture, becoming the most important characteristic of the consciousness of modern man, the main content of the organization of its material environment. Considering that there is no unity in the contemporary psychological and pedagogical literature regarding the determination of the structural components of the design culture of a future fine arts teacher and their content, there is a need to analyze the structure of the design culture of a future fine arts teacher in higher education.*

The purpose of the article is theoretically substantiating the content and structure of design culture as an important characteristic of the professionalism of a future art teacher.

The methods of analysis, syntheses, comparison, syntheses, abstraction is used in the article.

Results. The motivational component of the design culture of future teachers of art provides the impetus for mastering professional activity, the focus on the formation of design culture in the process of professional training and establishing the content and importance of professional activity, awareness of the purpose of mastering the design culture as an important characteristic.

It is important to distinguish not only theoretical, technological and cultural knowledge in the content of the technological component of the design culture of future teachers of art, but the technological component of their acquisition.

An important component in the design culture of future visual arts teachers is the personal component. Professionally important qualities include: qualities required for pedagogical communication (kindness, sincerity, flexibil-

ity, openness, etc.), ability to empathize (empathy), create the necessary emotional mood, ability to adequately assess the personal qualities and emotional state of students, comfort non-verbal actions of students, etc.

Self-reflection and self-assessment based on reflection provide control and the ability to self-discovery, the ability to analyze their own actions, actions, motives, correction and self-education. It is through the mechanisms of self-regulation and self-reflection that the self-developing specialist actively cultivates his or her personality, creativity and professional skill.

Originality. It is substantiated that design culture is characterized by criteria and indicators of its formation: the motivational value criterion of design culture of future teachers of art is determined by the following indicators: interests, needs, value attitude and value orientations; operational and activity – theoretical, technological, cultural knowledge and constructive and organizational skills; personality-creative – individual qualities, professional qualities of personality; the reflexive-evaluation criterion is determined by such indicators as self-esteem and reflection. In order to give an objective assessment of the state of development of the design culture of future art teachers, the following levels of design culture are distinguished: high, medium and low.

Conclusion. It is important to note that all the components of the design culture of future visual arts teachers are equivalent and complementary.

Keywords: *design culture; art; future teachers of art; professionalism; structure of design culture.*

Одержано редакцією 20.01.2020
Прийнято до публікації 10.02.2020